

Υπόθεση T-137/02

Pollmeier Malchow GmbH & Co. KG

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Κρατικές ενισχύσεις — Προσφυγές ακυρώσεως — Σύσταση 96/280/ΕΚ — Έννοια των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ)»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (τέταρτο πενταμελές τμήμα) της 14ης Οκτωβρίου
2004 II - 3545

Περίληψη της απόφασεως

1. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Απαγόρευση — Παρεκκλίσεις — Ενισχύσεις που μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την κοινή αγορά — Διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής — Δικαστικός έλεγχος — Όρια (Άρθρο 87 § 3, ΕΚ και 88 ΕΚ)*

2. *Ενισχύσεις χορηγούμενες από τα κράτη — Απαγόρευση — Παρεκκλίσεις — Ανακοίνωση της Επιτροπής περί κοινοτικού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις — Ορισμός της έννοιας των «μικρομεσαίων επιχειρήσεων» — Ερμηνεία του κριτηρίου της ανεξαρτησίας*

(Σύσταση της Επιτροπής 96/280 σχετικά με τον ορισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων· ανακοίνωση της Επιτροπής περί κοινοτικού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις)

1. Όταν φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που διακρίνονται νομικώς μεταξύ τους, αποτελούν οικονομική ενότητα, πρέπει να νοούνται ως μία και μόνη επιχείρηση από την άποψη της εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων περί ανταγωνισμού.

Επί των κρατικών ενισχύσεων, το ζήτημα αν υφίσταται οικονομική ενότητα τίθεται ιδίως όταν πρόκειται να προσδιορισθεί ο δικαιούχος της ενισχύσεως. Συναφώς, η Επιτροπή διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια για να κρίνει αν εταιρίες που αποτελούν τμήμα ομίλου πρέπει να θεωρηθούν ως ενιαία οικονομική μονάδα ή ως νομικώς και οικονομικώς αυτοτελείς, όσον αφορά την εφαρμογή του ειδικού συστήματος των κρατικών ενισχύσεων. Η ευρεία αυτή διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής συνεπάγεται τη συνεκτίμηση και την αξιολόγηση πολύπλοκων πραγματικών περιστατικών και οικονομικών στοιχείων. Δεδομένου ότι ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί με την κρίση του να υποκαταστήσει τον εκδόντα την απόφαση στην εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, ιδίως στο οικονομικό επί-

πεδο, ο έλεγχος του Πρωτοδικείου πρέπει να περιορίζεται στο αν τηρήθηκαν οι κανόνες διαδικασίας και αιτιολογήσεως, αν υφίστανται τα πραγματικά περιστατικά, αν υφίσταται πρόδηλη πλάνη κατά την εκτίμηση των περιστατικών αυτών ή αν συντρέχει κατάχρηση εξουσίας. Επιπλέον, από το γράμμα των άρθρων 87, παράγραφος 3, ΕΚ και 88 ΕΚ προκύπτει ότι η Επιτροπή «μπορεί» να θεωρήσει συμβατές προς την κοινή αγορά τις ενισχύσεις που αναφέρονται στην πρώτη από τις δύο αυτές διατάξεις. Επομένως, η Επιτροπή, μολονότι πρέπει πάντοτε να αποφαινεται επί της συμβατότητας προς την κοινή αγορά των κρατικών ενισχύσεων που ελέγχει, ακόμη και αν αυτές δεν της έχουν κοινοποιηθεί, δεν υποχρεούται, πάντως, να κηρύσσει τις ενισχύσεις αυτές συμβατές με την κοινή αγορά.

(βλ. σκέψεις 50-53)

2. Η Επιτροπή δεσμεύεται από τους κανόνες και τις ανακοινώσεις που εκδί-

δει σχετικά με θέματα ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, στον βαθμό που δεν αποκλίνουν από τους κανόνες της Συνθήκης και γίνονται δεκτοί από τα κράτη μέλη.

Συναφώς, όπως προκύπτει από το σημείο 1.2 της ανακοίνωσης της Επιτροπής περί κοινοτικού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) του κοινοτικού πλαισίου, που εκδόθηκε το 1999, η ευνοϊκή προσέγγιση της Επιτροπής όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις στις ΜΜΕ δικαιολογείται από τις ατέλειες της αγοράς εξαιτίας των οποίων οι επιχειρήσεις αυτές υποχρεούνται να αντιμετωπίσουν ορισμένα μειονεκτήματα, με αποτέλεσμα να περιορίζεται η επιθυμητή από κοινωνική και οικονομική άποψη ανάπτυξή τους, ενώ όπως προκύπτει από το σημείο 3.2 της εν λόγω ανακοίνωσης, μια επιχείρηση, προκειμένου να χαρακτηριστεί ως ΜΜΕ κατά την έννοια του πλαισίου αυτού, πρέπει να πληροί τρία κριτήρια, συγκεκριμένα αυτό του αριθμού απασχολούμενων προσώπων, το χρηματοπιστωτικό κριτήριο και το της ανεξαρτησίας. Όσον αφορά το τελευταίο αυτό κριτήριο, το άρθρο 1, παράγραφος 3, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280 της Επιτροπής, σχετικά με τον ορισμό των ΜΜΕ, προβλέπει ότι ανεξάρτητες επιχειρήσεις θεωρούνται εκείνες που δεν ανήκουν, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στον ορισμό της ΜΜΕ. Το άρθρο 1, παράγραφος 4, του ίδιου παραρτήματος προβλέπει επίσης ότι, κατά τον υπολογισμό των ορίων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, είναι

σκόπιμο να αθροίζονται τα σχετικά στοιχεία που αφορούν τη δικαιούχο επιχείρηση και όλες τις επιχειρήσεις που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα απ' αυτήν μέσω κατοχής ποσοστού τουλάχιστον 25 % του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου.

Ωστόσο, το διατακτικό μιας πράξεως συνδέεται άρρηκτα με την αιτιολογία της, οπότε πρέπει να ερμηνεύεται, εάν παρίσταται ανάγκη, λαμβανομένου υπόψη του αιτιολογικού που οδήγησε στην έκδοση της πράξεως.

Στην προκειμένη περίπτωση, από τη δέκατη όγδοη, δέκατη ένατη και εικοστή δεύτερη αιτιολογική σκέψη της εν λόγω συστάσεως, καθώς και από το σημείο 3.2 της ανακοίνωσης περί κοινοτικού πλαισίου ΜΜΕ, προκύπτει ότι σκοπός του κριτηρίου της ανεξαρτησίας είναι να διασφαλίζει ότι τα μέτρα που προορίζονται για τις ΜΜΕ είναι πράγματι επωφελή για τις επιχειρήσεις για τις οποίες το μέγεθος αποτελεί μειονέκτημα και όχι για εκείνες που ανήκουν σε μεγάλους ομίλους και που, επομένως, έχουν πρόσβαση σε κεφάλαια και υποστήριξη που δεν διαθέτουν οι ίσου μεγέθους ανταγωνιστές τους, οι οποίοι, όμως, δεν ανήκουν σε μεγάλο όμιλο. Επίσης, προκύπτει ότι, προκειμένου να ωφελούνται μόνον οι επιχειρήσεις που αποτελούν πράγματι ανεξάρτητες ΜΜΕ, πρέπει να αποκλειστούν οι νομικοί φορείς οι οποίοι απαρτίζονται από ΜΜΕ που σχηματίζουν οικονομικό όμιλο του οποίου η ισχύς είναι μεγαλύτερη από αυτήν μιας ΜΜΕ και ότι πρέπει να υπάρχει μέριμνα ώστε ο ορισμός των ΜΜΕ να μην καταστρατηγείται για λόγους αποκλειστικά τυπικούς.

Επομένως, το άρθρο 1, παράγραφοι 3 και 4, του παραρτήματος της συστάσεως 96/280, πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα του στόχου αυτού, οπότε τα στοιχεία μιας επιχειρήσεως που ανήκει σε ποσοστό κάτω του 25% σε άλλη επιχείρηση πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον υπολογισμό των κατώτατων

ορίων της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, όταν οι επιχειρήσεις αυτές, παρότι είναι τυπικώς αυτοτελείς, αποτελούν μια οικονομική μονάδα.

(βλ. σκέψεις 54, 56-63)